

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	5
ÖZET	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR	15
GİRİŞ	19

BİRİNCİ BÖLÜM

TAKVİYE EDİCİ GIDA KAVRAMI, SORUNLAR, KAMU DÜZENİ AÇISINDAN TAKVİYE EDİCİ GIDA VE İLGİLİ MEVZUAT

I. TAKVİYE EDİCİ GIDANIN GELİŞİMİ VE TANIMI	26
A. Takviye Edici Gıdanın Gelişimi	26
B. Takviye Edici Gıdanın Tanımlanması	28
1. Ulusal Mevzuatta Tanımı	29
2. Avrupa Birliği'nde Yapılan Tanım	30
3. Amerika Birleşik Devletleri Mevzuatındaki Tanımı	32
II. TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLER AÇISINDAN TAKVİYE EDİCİ GIDA	33
A. Uluslararası Belgelerde Gıda Hakkı	33
B. Ulusal Düzenleme Açısından Gıda Hakkı	38
III. TAKVİYE EDİCİ GIDALARIN BAZI ÜRÜNLERDEN FARKI	39
A. Beşerî Tıbbî Ürün (İlaç)	39
B. Geleneksel Bitkisel Tıbbî Ürün	44
C. Özel Tıbbî Amaçlı Diyet Gıda	47
D. Bitkisel İlaç / Bitkisel Tıbbî Ürün	49
IV. TAKVİYE EDİCİ GIDALARIN ÜRETİMİ VE SINIFLANDIRILMASI	50
A. Takviye Edici Gıdaların Üretimi	50
B. Takviye Edici Gıdaların Sınıflandırılması	50
1. Vitaminler	51
2. Mineraller	53
3. Bitkisel Takviyeler	54
V. TAKVİYE EDİCİ GIDALARIN KULLANIM AMAÇLARI VE PİYASASI	56
A. Takviye Edici Gıdaların Kullanım Amacı	56
B. Takviye Edici Gıda Piyasası	58

VI. TAKVİYE EDİCİ GIDA KONUSUNDA YAŞANAN SORUNLAR	60
A. Ürün Kaynaklı Sorunlar	60
B. Düzenleme ve Yetkili Mercii Sorunu	64
VII. TAKVİYE EDİCİ GIDA KONUSUNDAKİ DÜZENLEMELER	73
A. Ulusal Mevzuat	75
1. Anayasa.....	75
2. Kanunlar.....	76
a. 560 sayılı KHK (Mülga)	77
b. 5179 sayılı Kanun (Mülga).....	78
c. 5996 sayılı Kanun	79
3. Yönetmelikler.....	85
a. Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelik	85
b. Takviye Edici Gıdaların İthalatı, Üretimi, İşlenmesi ve Piyasaya Arzına İlişkin Yönetmelik	86
c. Gıda ve Yemin Resmi Kontrollerine Dair Yönetmelik	87
d. Türk Gıda Kodeksi Gıda Etiketleme ve Tüketicileri Bilgilendirme Yönetmeliği	88
e. Türk Gıda Kodeksi Beslenme ve Sağlık Beyanları Yönetmeliği (Mülga).....	90
f. Gıda ve Takviye Edici Gıdalarda Sağlık Beyanı Kullanımı Hakkında Yönetmelik	91
4. Tebliğ ve Talimatlar	92
a. Türk Gıda Kodeksi Takviye Edici Gıdalar Tebliği	93
b. Takviye Edici Gıdaların Onay İşlemleri Uygulama Talimatı	93
B. Avrupa Birliği Mevzuatı	94
C. ABD Mevzuatı.....	96
VIII. İDARE HUKUKU AÇISINDAN TAKVİYE EDİCİ GIDA	97
A. Kamu Düzeni Açısından Takviye Edici Gıda	98
1. Kamu Düzeni Kavramı ve Genel Sağlık Unsuru	98
2. Genel Sağlık ve Takviye Edici Gıdalar	105
B. Kolluk Açısından Takviye Edici Gıdalar	106
1. Kolluk Kavramı	106
a. İdari Kolluk	107
b. Genel ve Özel İdari Kolluk	110
c. Özel İdari Kolluk Olarak Gıda Kolluğu.....	112
2. Kolluk Makamları	116
a. Genel İdari Kolluk Makamları.....	117
b. Özel İdari Kolluk Makamları	117

c. Kolluk Makamlarının Münasebetleri	118
d. Kolluk Yetkisinin Özel Hukuk Kişilerine Devri	120
3. Kolluk İşlem ve Eylemleri	124
a. Düzenleyici İşlemler	126
b. Bireysel İşlemler	127
c. Kolluk Eylemleri	129
C. Kolluğun Kamu Hizmetinden Farkı Ve Yansımaları	130
1. Genel Olarak Kolluk ve Kamu Hizmeti Farkı	130
2. Genel Sağlık Unsuru ile Sağlık Kamu Hizmeti Farkı	134

İKİNCİ BÖLÜM

AVRUPA BİRLİĞİ VE ALMANYA'DA TAKVİYE EDİCİ GIDA PİYASASININ DÜZENLENMESİ VE DENETLENMESİ

I. TAKVİYE EDİCİ GIDA KONUSUNDA AVRUPA BİRLİĞİ DÜZEYİNDE DÜZENLEME VE DENETİM	137
A. Genel Bilgiler	141
1. Sağlıkın Yüksek Düzeyde Korunması Amacı	143
2. İç Pazarın Oluşturulması ve Kamu Sağlığı	145
B. Avrupa Gıda Düzenlemeleri	155
1. Yeşil Kitap (Grünbuch)	158
2. Gıda Güvenliğine İlişkin Beyaz Kitap	160
3. 178/2002/EC sayılı AB Tüzüğü	163
4. 2002/46/EC sayılı AB Direktifi	169
5. 1169/2011/EC sayılı Gıda Bilgi Tüzüğü	173
6. 2015/2283 (EU) sayılı Yeni Gıdalar Hakkında Tüzük	179
7. 2017/625 (EU) sayılı Kontrol Tüzüğü	181
C. Avrupa Gıda Güvenliği İlkeleri	187
1. Risk Analizi İlkesi (Risikoanalyse)	189
2. İhtiyatlılık İlkesi (Vorsorgeprinzip)	192
3. Şeffaflık İlkesi (Grundsätze der Transparenz)	197
4. İzlenebilirlik (Rückverfolgbarkeit)	199
D. Avrupa Gıda Güvenliği Otoriteleri	200
1. Avrupa Komisyonu (European Commission/ EC)	200
2. Avrupa Gıda Güvenliği Otoritesi (European Food Safety Authority/ Europäische Behörde für Lebensmittelsicherheit/ EFSA)	203
E. Gıda ve Yem Hızlı Alarm/Uyarı Sistemi (Rapid Alert System for Food and Feed/ RASFF)	208

II. TAKVİYE EDİCİ GIDA KONUSUNDA ALMANYA’NIN DÜZENLEME VE DENETİM YAPISI	213
A. Ulusal Yasal Düzenlemeler	217
1. Gıda Maddeleri, Emtia ve Yem Kanunu (Lebensmittel- Bedarfsgegenstände- und Futtermittelgesetzbuch/ LFGB)	218
2. Gıda Takviyeleri Yönetmeliği (Verordnung über Nahrungsergänzungsmittel/ NemV)	226
B. İdari Denetime Yetkili Organlar	234
1. Alman Federal Gıda ve Tarım Bakanlığı	237
2. Federal Tüketiciyi Koruma ve Gıda Güvenliği Ofisi	240
3. Federal Risk Değerlendirme Enstitüsü/ Bundesinstitut für Risikobewertung (BfR)	248
4. Tüketicinin Korunmasına İlişkin Eyaletler Çalışma Grubu	254
5. Gıda Çalışma Grupları	256
C. Almanya’da Ürünlerin Sınıflandırılması	258

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TÜRKİYE’DE TAKVİYE EDİCİ GIDA FAALİYETLERİNİN YÜRÜTÜLMESİ, ONAY USULÜ VE İDARİ DENETİM

I. TAKVİYE EDİCİ GIDA FAALİYETİNİN YÜRÜTÜLMESİNDE ONAY USULÜ	263
A. Onay Kavramı	263
B. Onayın Hukuki Niteliği	266
C. Takviye Edici Gıda Onayı	271
1. Onay Prosedürü	271
2. Onay Verme Süresi	283
II. TAKVİYE EDİCİ GIDA KONUSUNDA YETKİLİ MERCİLER	289
A. Merkezî Yönetim	289
1. Tarım ve Orman Bakanlığı	290
a. Tarım ve Orman Bakanlığı Merkez Teşkilatı	292
i. Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü	293
ii. Gıda ve Kontrol Genel Müdürlüğü	294
b. Tarım ve Orman Bakanlığı Taşra Teşkilatı	295
i. Gıda Kontrol Laboratuvar Müdürlükleri	296
ii. Gıda ve Yem Kontrol Merkez Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü	298
iii. Bakanlık İl Müdürlükleri	298
c. Ulusal Gıda Kodeks Komisyonu	301
d. Takviye Edici Gıda Komisyonu	302

2. Sağlık Bakanlığı.....	304
a. Ulusal Beslenme Konseyi.....	307
b. Türkiye İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu.....	308
B. Mahalli İdare Birimi Olarak Belediyeler.....	309
III. GIDA GÜVENLİĞİ KAPSAMINDA TAKVİYE EDİCİ GIDALARIN İDARİ DENETİMİ VE İDARİ YAPTIRIMLAR.....	313
A. Resmi Kontroller.....	313
1. Genel Olarak	314
2. Gıda Güvenliği İlkelerinin Sağlanması	317
3. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın Yetki ve Sorumlulukları	325
4. Kontrol Yetkisinin Kısmen/Tamamen Devri	327
5. Kontrol Usulü	331
6. Resmi Kontrollerde Laboratuvarlar	334
7. İhracat ve İthalatta Resmi Kontroller	339
B. İdari Yaptırımlar.....	340
1. Genel Olarak	343
2. İdari Para Cezası	344
3. Toplatma Yaptırımı.....	350
4. El Koyma Yaptırımı	352
5. Mülkiyetin Kamuya Geçirilmesi Yaptırımı	352
6. Faaliyeti Durdurma	355
7. Onayın Geçici Olarak Askıya Alınması, İptali ve Kayıt İşleminin İptali	355
8. İmha Etme/ Ettirme	356
9. İdari Yaptırım Kararlarına İtiraz	356
a. İdari Başvuru Yolu.....	358
b. Yargısal Denetim Yolu.....	361
SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER.....	365
KAYNAKÇA	373